

KREATIEWE SKRYFKUNS

Nelspruit Eisteddfod 2026

082 408 2083

ITEM KS 01: POËSIE

Algemene bepalings

Die skryfwerk vind onder toesig plaas.

Die tema word eers op die dag van beoordeling bekend gemaak.

1. Deelnemers vanaf Graad 4 mag inskryf.
2. Elke deelnemer mag slegs EEN gedig indien.
3. Die gedig moet oorspronklik wees en deur die deelnemer self geskryf word.
4. Deelnemers kry 45 minute om hul gedig te voltooi.
5. Die gedig moet 'n toepaslike titel hê.
6. Daar is geen vaste woordbeperking nie.
7. Plagiaat of die gebruik van bestaande werk is streng verbode.
8. Die deelnemer se naam, graad en skool moet duidelik op die skryfstuk verskyn.
9. Skooluniform is nie verpligtend nie.
10. Volwasse deelnemers skryf saam met die skoliere onder toesig.
11. Geen werk mag aan die beoordelaar voorgelees word nie – slegs die geskrewe stuk word beoordeel.
12. Die Nelspruit Eisteddfod handhaaf 'n beleid van eerlikheid en integriteit.
13. Uitslae sal aan die einde van Augustus beskikbaar gestel word.

ITEM KS 02: KORTVERHAAL

Algemene bepalings

Die skryfwerk geskied onder toesig.

Die tema word op die dag self bekend gemaak.

1. Inskrywings is oop vir deelnemers vanaf Graad 4.
2. Elke deelnemer mag slegs EEN kortverhaal indien.
3. Die verhaal moet oorspronklik wees en selfstandig geskryf word.
4. Deelnemers kry **60 minute** om hul verhaal te voltooi.
5. Elke kortverhaal moet 'n titel hê.
6. **Aantal woorde:**
Graad 4 – 7: Minimum 250 en maksimum 350 woorde
Graad 8 – 10: Minimum 450 en maksimum 550 woorde
Graad 11 – 12: Minimum 650 en maksimum 7000 woorde
7. Hierdie item is spesifiek vir 'n kortverhaal – nie 'n opstel of toespraak nie.
8. Enige genre mag gebruik word (bv. humor, avontuur, romanties, spanningsverhaal, ens.).
9. Geen plagiaat word geduld nie.
10. Die deelnemer se naam, graad en skool moet duidelik aangedui word.
11. Skooluniform is nie verpligtend nie.
12. Geen voordrag aan die beoordelaar sal plaasvind nie.
13. Afrikaanse en Engelse afdelings word apart beoordeel – vertalings van bestaande werk is nie toelaatbaar nie.
14. Eerlikheid en akademiese integriteit word streng toegepas.
15. Uitslae sal teen einde Augustus bekend gemaak word.

Woordriglyne:

Riglyne vir die skryf van 'n kortverhaal

1. Begin met 'n sterk kernidee

Dink aan:

- 'n Probleem wat opgelos moet word
- 'n Ongewone gebeurtenis
- 'n "Wat as...?" vraag

Hou by een hoofgedagte.

2. Skep 'n duidelike hoofkarakter

Besluit:

- Wie is die hoofkarakter?
- Wat wil hy/sy bereik?
- Watter struikelblok staan in die pad?

Een sterk karakter is gewoonlik voldoende vir 'n kortverhaal.

3. Bepaal ruimte en tyd

Waar speel die verhaal af?

Wanneer speel dit af?

Hou dit eenvoudig en relevant tot jou tema.

4. Beplan jou begin

'n Goeie begin:

- Stel die karakter bekend
- Skets die ruimte en tyd
- Wys reeds op die konflik of probleem

Trek die leser se aandag van die eerste paragraaf af.

Hier ontvou die kern van jou verhaal:

- Die probleem verdiep of word meer ingewikkeld.
- Onverwagte gebeure kan plaasvind.
- Die hoofkarakter moet belangrike keuses maak.

Die middel is die hart van die verhaal — hier word spanning opgebou en emosie versterk.

6. Skryf 'n bevredigende einde

Die slot moet:

- Die konflik oplos óf die gevolge daarvan duidelik wys.
- Afgerond en deurdag voel — nie haastig of onafgehandel nie.

'n Einde kan gelukkig, hartseer, verrassend of selfs oop wees, solank dit betekenisvol is.

7. Verryk jou verhaal

Lees jou werk weer deur en oorweeg om:

- Beskrywende besonderhede by te voeg (wat gesien, gehoor, geruk of gevoel word).
- Dialoog te gebruik om karakter en emosie te wys.

Onthou: balans is belangrik. Moenie oorlaai nie — kies besonderhede wat die verhaal versterk.

8. Hersien en verfyn

Vra jouself:

- Is die storielyn duidelik en logies?
- Is daar gedeeltes wat verwarrend is?
- Kan enige onnodige inligting weggelaat word?

Kontroleer spelling, leestekens en sinsbou deeglik.

9. Kies 'n gepaste titel

'n Goeie titel:

- Sluit aan by die tema.
- Verwys na 'n belangrike element in die verhaal.
- Prikkel die leser se nuuskierigheid.

Voorbeeld Kortverhaal

Oupa se Onsigbare Hond

Toe Oupa aankondig hy het 'n nuwe hond, het niemand hom ernstig opgeneem nie.

“Hy is baie goed opgevoed,” het Oupa trots gesê en na die leë stoep gewys. “Sit, Buks!”

Niks het gebeur nie. Behalwe dat Oupa tevrede geknik het.

Mamma het haar bril reggeskuif. “Pa, daar is nie 'n hond nie.”

“Dis omdat julle nie mooi kyk nie,” het Oupa gesê. “Hy is net... subtiel.”

Van daardie dag af moes ons almal maak asof Buks bestaan. By aandete het Oupa ekstra kos in 'n bak gesit. By die voordeur het hy gewaarsku: “Moenie op die hond trap nie!”

My kleinboet het een oggend dramaties oor niks geval en geskree: “Buks het my gebyt!”

Oupa was woedend. “Buks byt net mense wat lelik praat.”

Selfs die bure het begin vra hoe dit met die nuwe hond gaan. Mamma het net geglimlag en gesê: “Hy verg baie min onderhoud.”

Maar toe gebeur iets vreemd.

Een nag het ons wakker geword van 'n harde geblaf. Nie 'n verbeelde een nie — 'n regte, diep “woef!” wat deur die huis weergalm het. Pa het opgespring en buitentoe gehardloop.

By die hek het 'n groot bruin hond gestaan. Sy stert het stadig gewaai.

Oupa het agter Pa verskyn, sy kamerjas skeef om sy skouers. Hy het glimlaggend gesê: “Sien? Ek het mos gesê hy sou kom.”

Die hond het reguit na Oupa gehardloop en langs hom gaan sit, asof hy nog altyd daar was.

Sedertdien glo ons nie meer alles is onsigbaar net omdat óns dit nie kan sien nie.

En ja — Buks kry nou twee bakke kos.

Stap-vir-stap verduideliking: Toepassing op die voorbeeldverhaal

Oupa se Onsigbare Hond

Stap 5: Middel (Konflik)

Riglyn:

Die probleem ontwikkel en word meer ingewikkeld of intens.

In die verhaal:

- Die gesin begin saam voorgee dat die onsigbare hond bestaan.
- Komiese situasies ontstaan (kos wat uitgesit word, waarskuwings om nie op die hond te trap nie).
- Twyfel bou op: is dit verbeelding of iets anders?
- Die spanning bereik 'n hoogtepunt wanneer 'n werklike geblaf gehoor word.

Die konflik beweeg dus van ligte verwarring na werklike onsekerheid.

Stap 6: Einde

Riglyn:

Die konflik word opgelos of bevredigend afgerond.

In die verhaal:

- 'n Regte hond verskyn by die hek.
- Oupa se geloof in Buks word bevestig.
- Die gesin se twyfel verander in verbasing en aanvaarding.

Die einde is verrassend, maar logies binne die konteks van die verhaal.

Stap 7: Beskrywing en dialoog

Riglyn:

Gebruik sintuie en doelgerigte dialoog om karakter en atmosfeer te versterk.

In die verhaal:

- Dialoog beklemtoon Oupa se persoonlikheid en humor.
- Kort beskrywings hou die tempo vinnig en lig.
- Aksie (val oor die “hond”, ekstra kosbak) versterk die komiese effek.

Dialoog dryf die humor vorentoe sonder lang beskrywings.

Stap 8: Hersiening

Riglyn:

Vermyn onnodige gebeure of karakters.

In die verhaal:

- Die fokus bly op Oupa en die gesin se reaksie.
- Geen nuwe-intriges lei aandag weg van die hoofidee nie.
- Elke toneel dra by tot die opbou van die verrassende einde.

Die verhaal bly eenvoudig en gefokus.

Stap 9: Titel

Riglyn:

Die titel moet betekenis dra en nuuskierigheid wek.

In die verhaal:

Oupa se Onsigbare Hond verwys:

- Letterlik na die sentrale idee van die storie.
- Figuurlik na geloof, verbeelding en vertroue in wat ons nie altyd kan sien nie.

Die titel skep onmiddellik belangstelling en stel die toon van die verhaal